

Hirundo

ORNITOLOOGIASEKTSIOONI TEATED

Tartu

Nr. 6

Juuni 1990

TALUMETSA HAUDELINNUSTIKU LOENDAMISEST VILJANDIMAAL

Censusing bird fauna of a wood in Viljandi district

Endel E d u l a

Viljandist veidi lõuna pool Matapera küla Närska talu metsas on linde jälgitud alates 1956.a. pidevalt. 1989.a. prooviti määrata siinse haudelinnustiku arvulist koosseisu.

Põllust ümbritsetud metsatuka suuruseks on umbes 13 ha. Enamik sellest on vanem segamets, kus põhipuudeks kuusk, saar ja kohati hall lepp; alusmetsas tublisti sarapuud ning ka toomingat. Umbes 1 ha võtab enda alla 60-70-aastase kuusiku riba; 2 ha hõlmab endisele puisniidule kasvanud lepik ja kasevõsa. Metsa läbib nn. soonets, mis vesisemal ajal on märg, põuaste ilmadega aga kuivab. Ümbruses tehtud maaparanduse mõjul (metsatukka ümbritsevad kraavid) on loendusosalal niiskus vähenenud. Tuka servaalal asub taluõu.

Maikuu teisel poolel läbiti vaatlusala kolmel korral (umbes 100-meetriste vahedega). Kõik kohatud isendid regist-

reeriti kaartidel ning hiljem arvutati neid omavahel võrreldes haudepaaride arv. Edaspidi külastati metsatukka veel korduvalt, püüdes üles otsida võimalikult palju pesi. Kuna osa liike pesitseb suve jooksul rohkem kui üks kord, on pesaleidegi rohkem kui pesitsevaid paare (käblik, hallrastas, rasvatihane jt.). Ülevaate linnustiku liigilisest ja arvulisest koosseisust ning leitud pesadest annab tabel.

Metsatukka on üles seatud 40 pesakasti (32 tihase- ja 7 kuldnokasuurustele lindudele ning 1 suureavaline kast), mille tõttu on muutunud (suurenenud) rasvatihase ja metstika (mustkärbsenäpi) loomulik arvukus. Nende liikide, samuti kuldnoka arvukus ongi määratud tehispesadest leitud pesade alusel - looduslikes öönsustes neid 1989.a. ei avastatud.

Kevadel kohati loendusosalal veel suur- ja väike-kirjurähni (mitmel korral), ööbikut, kägu ja metskurvitsat, kelle pesitsemist ei suudetud kindlaks teha. 1989.a. ei avastatud laanepüüd ja põialpoissi, kes varasematel aastatel on metsatukas tihti pesitsenud.

Tabel. Närska talu metsa haudelinnustik 1989.a.

Table. Breeding bird fauna of the wood at Närska in 1989.

Liik / Species	Paare Pairs	Paare/ha Pairs/ha	Leitud pesi Nests found
1 Kaelustuvi (COL PAL)	1	0.08	1
2 Metskiur (ANT TRI)	3	0.23	-
3 Käblik (TRO TRO)	2	0.15	4
4 Vösaraat (PRU MOD)	2	0.15	1
5 Punarind (ERI RUB)	1	0.08	-

(tabel jätkub)

(tabeli järg)

6 Muusträstas (TUR MER)	7	0.54	7
7 Hallrästas (TUR PIL)	18	1.38	7
8 Laulurästas (TUR PHI)	6	0.46	5
9 Vainurästas (TUR ILI)	12	0.92	14
10 Soo-roolind (ACR RIS)	3	0.23	1
11 Käosulane (HIP ICT)	1	0.08	-
12 Pruunselg-pöösaliind (SYL COM)	2	0.15	1
13 Aed-pöösaliind (SYL BOR)	4	0.31	5
14 Mustpea-pöösaliind (SYL ATR)	5	0.38	5
15 Mets-lehelind (PHY SIB)	1	0.08	-
16 Väike-lehelind (PHY COL)	1	0.08	-
17 Salu-lehelind (PHY LUS)	8	0.62	-
18 Hall-kärbsenäpp (MUS STR)	3	0.23	4
19 Metstikk (FIC HYP)	16	1.23	17
20 Põhjatihane (PAR MON)	1	0.08	1
21 Rasvatihane (PAR MAJ)	5	0.38	5
22 Puukoristaja (SIT EUR)	1	0.08	1
23 Porr (CER FAM)	1	0.08	1
24 Pasknäär (GAR GLA)	2	0.15	-
25 Harakas (PIC PIC)	1	0.08	1
26 Hallvares (COR NIX)	1	0.08	1
27 Kuldnook (STU VUL)	6	0.46	6
28 Metsvint (FRI COE)	32	2.46	4
29 Siisike (CAR SPI)	1	0.08	-
30 Karmiinleevike (CAR ERY)	2	0.15	2
31 Leevike (PYR PYR)	2	0.15	-
Kokku / Total	151	11.62	94